

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จรรยา สุวรรณทัต. การสื่อสารในครอบครัว. ภาควิชาวาทยวิทยาและการสื่อสาร
การแสดง คณะนิเทศศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528
- ฉัตรนันทน์ อนุวัชศิริวงศ์. ศิลปการสื่อสารในครอบครัว. ภาควิชาวาทยวิทยาและ
สื่อสารการแสดง. คณะนิเทศศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2528
- ผกา สัตยธรรม. สุขภาพจิตเด็ก. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2531
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุตย์. การสื่อสารในครอบครัว. ภาควิชาวาทยวิทยาและการ
สื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528
- รัตนา ศิริพานิช. หลักการสร้างแบบสอบวัดทางจิตวิทยาและทางการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2533
- วราคม ที่สุกะ. สังคมวิทยาสำหรับผู้เริ่มเรียน. ภาควิชาสังคมศาสตร์ :
ประสานมิตร, 2527
- วันเพ็ญ บุญประกอบ และอาภาล สุอาพันธ์. จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์.
สมาคมกุมารแพทย์และชมรมจิตเวชเด็ก. พระนคร : โรงพิมพ์
ชวนพิมพ์, 2530
- วิจิตร อาวะกุล. เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. โอเอสพรีนติ้งเฮาส์ จำกัด, 2528
- สุภาพรรณ รัตตจรรัส. สุขภาพจิต : จิตวิทยาในการดำรงชีวิต. ภาควิชา
จิตวิทยา คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ป.ป.)
- สุภาณี สนธิรัตน์. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ม.ป.ป.)

- หลุย จาบาเทศ. จิตวิทยาสัมพันธ์. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532
- จีน แบร์ "มาตรฐานประเมินความร่วมมือรู้สึก" เอกสารประกอบการสอน, อัดสำเนา เฉลิมพล ต้นสกุล. "พ่อ แม่ ลูก" วารสารสุขศึกษา. ปีที่ 5 ฉบับที่ 17 มกราคม - กุมภาพันธ์, 2528
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภักดิ์. "อิทธิพลของครอบครัวต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ" วารสารแนะแนว. 17, มิถุนายน - กรกฎาคม, 2526
- นวลศิริ เปาจรนิตย์. "ลำดับการเกิดในครอบครัว" วารสารแนะแนว. พฤศจิกายน - ธันวาคม 2527
- พรรณพิมล หล่อตระกูล. "ทฤษฎีความผูกพัน" จุลสารสุขวิทยาจิต. 14 ธันวาคม, 2534
- พรรณราย ทร์พะยะประภา. เทคนิคการสัมภาษณ์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วิจิต บุญชื้อ. "บทชีวิต" วารสารแนะแนว. 17, สิงหาคม - กันยายน, 2526
- วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523
- สุชา จันทน์เอม. "ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว" วารสารแนะแนว. 2, เมษายน - มิถุนายน, 2511
- โรสรีช โพธิแก้ว. "จิตวิทยาแห่งความสัมพันธ์" เอกสารประกอบการบรรยายอบรมหลักสูตรชีวิตเป็นสุขกับสนุกกับงาน, อัดสำเนา
- _____ . "บุคลิกภาพแบบสร้างสรรค์และทำลาย" เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการสัมมนาพัฒนาธุรกิจชั้นนำภาคเหนือ. 14 กรกฎาคม 2530. อัดสำเนา

วิทยานิพนธ์

- จันทร์ฉาย พัทธ์ศิริกกุล "ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออก ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2532.
- มณวิภา สาครินทร์ "ผลของกิจกรรมมนุษย์สัมพันธ์ตามแบบหน้าต่างโจฮารีที่มีต่อภาวะสังคมแห่งตน" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ภาษาอังกฤษ

- Brammer, Lawrence M. The Helping Relationship. 3rd ed
New Jersey : Prentice - Hall, 1985
- Carlton Rosenzweig, "Maternal Attitude and Latency Age School Achievement : A Study of Mother-Child Interaction in the Development Phases, "Dissertation Abstracts (Vol.29, Nos.11-12, 1969), pp. 4121-4122 A.
- Carkhuff, Robert R. Helping and Human Relations. Vol 2 :
New York, 1969 Holt, Rinehart and Winston.
- Carkhuff, Robert R., Piere, Richard M., Cannon, John R., Fisher, Sharon G. and Friel, Ted W. Training Delivery Skills : II Making The Training Delivery. Amherst, Massachusetts : Human Resource Development Press, 1984.
- David W. Johnson. Reaching Out. prentice - hall International, Inc. 1986

- Egan, Gerard. The Skilled Helper : Model, Skills and Methods for Effective Helping. Monterey, California : Brooks/Cole, 1982.
- Ivey, Allen E., Ivey, Mary Broadford, and Simek-Downing, Lynn. Counseling and psychotherapy. 2nd ed. New Jersey : Prentice-Hall, 1987
- Joseph A. DeVeto. The Interpersonal Communication Book. Sixth edition : Harper Collins Publishers, 1992.
- Patterson, C.H. Relationship Counseling and Psychotherapy New York : Harper & Row, Publishers, 1974.
- Trotzer, Jame P. The Counselor and The Group : Integrating Theory Training and Practice. Monterey. Monterey, California Broods/Cole Publishing, 1977
- Truax, Charles B. and Carkhuff, Robert R. Toward Effective Counseling and Psyehotherapy. Chicago : Aldine, 1967
- Bryan and Bryan W "Group Counseling's Effects on Self-Concept and Social Behavior Among Children with learning Disabities" Jusnal of Humanistic Education and Development. 26 : 109-117, March, 1988
- Cordon W. Miller, "Factors in School Acheivement and Social Class," Journal of Educational Psychology (Vol.61, Nos.4, 1970). PP.260-269.

- Embry, Lynne H. "Two Emerhing Models of Parent Training : General and Problem - Specific, "Paper Presented at the International Symposium of Applied Behavior Analysis is Education. Mexico : Mexico City. Febuary, 1981.
- Feldman, Mauride A. "Parent Education Project, "Journal of Applied Behavior Analysis. 19 : 23-37, September, 1986.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw-Hill, 1983.
- Green, Robert - Jay. "Family Communication and Children's Learning Disabilities Evidence for Coles's Theory of Interactivity" Journal of learning Disabilities. 23 : 145-148, March, 1990.
- Margalit, Malka ; Heiman, -Tali. "Family Climate and Anxiety in Families with Learning Disables Boys. Sixth International Conference on Learning Disabilities", Journal of the American of Child Psychiatry. 25 : 841-846, November, 1986.
- Mcloughlin, - James - A.et. "A Comparison of Parent-Child Perception of Student Learning Disabilities", Journal of Learning - Disabilities. 20 : 357-360, 1987.
- Michaels, Carolya - R, Lewandowski, Lawarence - J. "Psychological Adjustment and Family Functioning of Boys with Learning Disabilities", Journal of Learning - Disabilities. 23 : 446-450, 1990.

- Myles, Brenda - S., Simpson, Richard L. "Mainstreaming Modification Preferences of Parents of Elementary - Age Children with Learning Disabilities", Journal of Learning Disabilities. 23 : 234-239, April, 1990.
- Parker, Tommie, et. "The Impact of Special - Needs Children on their Parents Perception of Family Structural Interaction Patterns" Family - Therapy. 16 : 259-270, 1989.
- Seifer, Ronald and others. "Positive Effects of Interaction Coaching on Infants with Developmental Disabilities and their Mothers", American Journal on Mental Retardation. 96 : 1-11, July, 1991.
- Sillipp, Colleen Anne, Interaction Patterns in Families Having a Child with Cerebral Palsy or Specific Learning Disabilities. South Africa : University of South Africa, 1988.
- Thompson - Robert J.et. "Behavior Problems in Children with the Presenting Problem of Poor School Performance". Journal of Pediatric-Psychology. 15 : 3-20, February, 1990.
- Waggoner, Karen, et. "Concerns of Families of Children with Learning Disabilities", Journal of Learning Disabilities. 23 : 97-98, 113, February, 1990.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัชฌิมเลขคณิต

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวน
N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{N}}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวน
X² แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละจำนวนทั้งหมด
N แทน จำนวนคนทั้งหมด

3. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test) หาค่า t-dependent

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{[N\sum D^2 - (\sum D)^2] / (N-1)}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N แทน จำนวนคนทั้งหมด

4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลองโดยการทดสอบค่าที (t-test) หาค่า t-independent จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
 \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มทดลอง
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มควบคุม
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

5. สถิติใช้ในการหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ใช้ t-test ซึ่งคำนวณจากสูตร (รัตนา ศิริพานิช 2533 : 159)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

6. การคำนวณค่าความเที่ยงของการวัด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2 t} \right)$$

	คือ	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
k	คือ	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
S_i^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนในข้อคำถามข้อหนึ่ง ๆ
S_t^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ภาคผนวก ข

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ประเมินโครงการฝึกอบรมการฝึกปฏิบัติสัมพันธ์แบบรทนิค-ท็อกซิค (Tonic-Toxic)

ตารางที่ 4 ประมวลผลการประเมินความรู้สึก และข้อคิดเห็นของผู้รับการฝึก
เกี่ยวกับเรื่อง

1. ผู้นำการฝึก
 2. เนื้อหาที่จัดขึ้น
 3. วิธีการฝึก
 4. เวลาที่ใช่
 5. สถานที่
 6. จำนวนผู้รับการฝึก
- (ผู้รับการฝึกเป็นผู้ประเมิน)

เรื่อง	ผู้เข้าฝึก คนที่	ความรู้สึกและข้อคิดเห็น
1. ผู้นำการฝึก	1	พูดได้ดีมาก ๆ เลย
	2	ดีมาก เป็นกันเอง ไม่ถือตัว
	3	มีความสนใจต่อผู้เข้ารับการฝึกทุกคน
	4	สนใจต่อการทำตามดี มีความห่วงใยสมาชิก เป็นกันเองเอาใจใส่ต่อสมาชิกทุกคน
	5	อธิบายเข้าใจง่าย ท้าให้สนใจอยากที่จะ เข้าฝึกอบรม
	6	ให้การสื่อสารที่ดี
	7	เอาใจใส่ต่อคนในกลุ่มทุกคน
	8	เอาใจใส่ต่อสมาชิก อยากจะสอนให้ทุกคนเข้าใจ
	9	ให้ความสนใจได้ดีมาก
	10	ให้ความรู้มากขึ้น
	11	เอาใจใส่ดี
	12	พูดดี เอาใจใส่ สนใจ

เรื่อง	ผู้เข้าฝึก คนที่	ความรู้สึกและข้อคิดเห็น
2. เนื้อหาที่จัด	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	ฟังแล้วเข้าใจดี ดี ชี้ให้เห็นว่าอะไรผิดอะไรถูก มีประโยชน์มาก จะได้ว่าสิ่งที่เราให้ลูกทุกวันนี้ เป็นไปแบบผลบวกหรือลบ ดีมาก คิดว่าตัวเองต้องตั้งใจทำให้ได้มาก ๆ สอดคล้องกับชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้น ดี ให้ความรู้ดี ได้นำมาปฏิบัติต่อครอบครัว ดี ชอบและก็ดีใจที่ได้ความรู้จากคนอื่น ๆ มาปรับปรุง ดีมาก และการสอนก็เข้าใจง่าย เกี่ยวกับเด็กและผู้ปกครอง ดี ดี
3. วิธีการฝึก	1 2 3 4 5 6 7 8 9	ก็ไม่ยากอะไรมาก ดี เหมาะสม ดีแล้ว รู้สึกเงิน ประหม่า อยากรู้อยากเห็นเป็นการคุยมากกว่า ดี ทำให้สะท้อนเห็นตัวเรา และคนในครอบครัว ได้ชัดยิ่งขึ้น เงิน เพราะไม่เคยทำ ดี ทำให้ได้แสดงออก กล้าทำ กล้าพูด ดี และ เหมาะสม ดี ได้แสดงออกความมั่นใจที่มีต่อลูกเมื่ออยู่บ้าน

เรื่อง	ผู้เข้าฝึก คนที่	ความรู้สึกและข้อคิดเห็น
	10 11 12	ดีแล้ว ก็ดี สนุกดี เหมาะสม
4. เวลาที่ใช้	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	พอดี น้อยไป ดี แต่อยากให้ทามากกว่านี้ ดีแล้ว คุ่มค่ามาก ควรจัดให้เต็มวัน ภายในอาทิตย์หนึ่ง 3-4 วัน มากเกินไป น่าจะน้อยกว่านี้จะดี เหมาะสมดี น้อยไป เพราะ 2-3 วันคงจะไม่เข้าใจ ควรจะเป็นวันหยุด กำลังดี น้อยไป เหมาะสม
5. สถานที่	1 2 3 4 5 6 7 8	พอใช้ได้ แต่เสียงเด็กดังไปหน่อย เหมาะสมมาก ไม่ดี ไม่เงียบ อยากให้เป็นวันหยุด ดีแล้ว เหมาะสมแล้ว สะดวกดี ไม่ค่อยเหมาะเพราะมีเสียงรบกวนตลอดเวลา ทำให้ไม่มีสมาธิในการฟัง ไม่เหมาะสม เสียงรบกวนไม่สงบ ไม่เหมาะสมเพราะว่าเด็กเสียงดัง ดี เหมาะสม

เรื่อง	ผู้เข้าฝึก คนที่	ความรู้สึกและข้อคิดเห็น
	9 10 11 12	กว้างดี แต่เสียงเด็กดังมาก ควรเป็นวันหยุด คงจะเจียบดี ดี ใช้ได้ เหมาะสม แต่ถ้าเด็กเสียงดังก็จะไม่ดี
6. จำนวนผู้ เข้ารับ การฝึก	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	12-13 คน กำลังพอดี ควรจะมากกว่านี้ น้อยไป ควรจะรับมากกว่านี้ น้อยไป น่าจะมากกว่านี้ พอดี น้อยไป ถ้าได้มากกว่านี้ก็จะได้รู้อะไรมาก พอเหมาะดี น้อยไปนิดหนึ่ง สัก 15 คน กำลังพอดี กำลังดี น้อยไป

ตารางที่ 5 แสดงประโยชน์ที่ผู้รับการฝึกแต่ละคนได้รับ (ผู้รับการฝึกเป็นผู้ตอบ)

ผู้รับการฝึก คนที่	ประโยชน์ที่ได้รับ
1.	ทำให้แม่และลูกได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น และพูดคุยกันดี แม่ก็ใจเย็นขึ้นเยอะ ลูกก็ดีขึ้น รู้สึกสบายใจดีค่ะ
2.	ทำให้รู้ว่าอย่างไรผิดอย่างไรถูก ได้มาทำตามได้ผลดีมาก คุ่มค่ามาก
3.	ทำให้เรียนรู้จิตใจลูก เห็นใจครอบครัวมากขึ้น พังทุกคนในบ้านที่พูด
4.	นำความรู้จากกลุ่มมาใช้ในการอบรมดูแลลูก ทำให้มองดูตัวเองว่ามีบุคลิกอย่างไร ทำให้ได้สำรวจตัวเองก่อนที่เราผิดหรือเปล่า ซึ่งเมื่อก่อน เราจะไม่คิดแต่จะโต้ตอบออกไปเลย ทำให้ใจเย็น มีเหตุผลมากขึ้น ไม่ว่างเหมือนเมื่อก่อน
5.	ทำให้เป็นคนไม่เครียด รู้จักปล่อยวางในเรื่องเล็กน้อย และมองคนรอบข้างในแง่ดี มีปัญหาอะไรก็ใช้เหตุผลเข้ามาแก้ไข ถึงจะทำไม่ได้ทุกอย่างก็ยังดีกว่าที่ไม่ได้ทำเลย
6.	ให้การสื่อสารที่ดี มีประโยชน์ต่อครอบครัว
7.	ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความรู้กัน ได้ความรู้มากขึ้น เอามาใช้กับลูกก็ได้ผล พูดจากับลูกก็ดี และก็เอาใจใส่พ่อแม่ดีกว่าเก่ามาก
8.	มีประโยชน์กับลูก ครอบครัวและกับตัวเอง ได้ข้อคิดและความรู้ต่าง ๆ มาใช้กับลูก
9.	นำความรู้ไปใช้กับครอบครัวได้ผลดีมาก พฤติกรรมลูกอ่อนโยนลง ตัวเองก็ใจเย็นลงทุกคนในครอบครัว ยิ้มแย้ม ร่าเริง แจ่มใสดี
10.	<p>ได้ความรู้กับตัวเราเอง</p> <p>ให้ความรู้กับลูก</p> <p>ได้ความรู้กับสังคมภายนอก</p> <p>ได้นำเอาไปใช้กับทุก ๆ คน</p>

ผู้รับการฝึก คนที่	ประโยชน์ที่ได้รับ
11.	ได้เพื่อนเยอะ ถึงคุยไม่เก่งก็อยากจะคุย รู้สึกสบายใจไม่คิดอะไรมาก
12.	ได้ความรู้จากเพื่อน ๆ ด้วยกัน ทำให้อารมณ์ดีขึ้น ไม่เหมือนเมื่อก่อน พูดกับแฟนก็ดี พูดกับคนอื่นก็ดี ไม่เคยเห็นเคยรู้อะไรก็เพิ่งรู้

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 แสดงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้รับการฝึก

ผู้รับการฝึก คนที่	ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ
1.	ควรหาสถานที่ที่ดีกว่านี้ เพราะเด็กเสียงดังมาก จะได้มีสมาธิได้ดีกว่านี้ บางครั้งผู้ปกครองพูดแล้วจะไม่ค่อยได้ยินเลย
2.	-
3.	สถานที่และเวลาควรจะปรับปรุง ให้มีเวลามากกว่านี้ และอยากให้มีแบบฟอร์มมาให้พ่อบ้าน เขียนบ้างก่อนและหลังเข้าอบรมแล้วว่า ภาระยาเป็นอย่างไร จะได้รู้ตัวเองมากขึ้น อยากให้จัดตั้งเป็น ชมรม เป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา
4.	อยากให้มีการจัดโปรแกรมแบบนี้อีก แต่ใช้เวลาแค่ 3 วันพอ เข้าถึง เย็น และอยากให้มีการไปสัมภาษณ์บ้านบ้าง เพราะเพิ่งเคยเห็นการฝึกแบบนี้เป็นครั้งแรก
5.	ควรจะให้มีการอบรมเรื่อย ๆ เพราะมีประโยชน์ต่อส่วนรวมมาก
6.	-
7.	-
8.	อยากให้ทุกคนมาทำงานร่วมกันและคิดถึงเรื่องแม่ ๆ ลูก ๆ ได้รู้ปัญหาในครอบครัวหลาย ๆ คนร่วมกัน
9.	อยากให้มีโอกาส แต่ควรจะเป็นวันหยุด

ผู้รับการฝึก คนที่	ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ
10.	อยากให้ครูทำประชุมแบบนี้บ่อย ๆ มันจะดีกับผู้ปกครองของเด็ก มาก พ่อแม่บางคนก็เห็นแก่ตัวมากกับลูก
11.	-
12.	ไม่มี ตีหมดแล้ว

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ตารางที่ 7 แสดงการทดสอบค่า t ของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ และค่า Item-total Correlation ของแบบวัดแต่ละข้อ

ข้อที่	ค่า t	Item-total Correlation (r)
1	5.47*	.5892*
2	3.62*	.3168*
3	4.87*	.4785*
4	4.05*	.4301*
5	3.29*	.4261*
6	7.88*	.5416*
7	4.00*	.5100*
8	6.93*	.4018*
9	4.77*	.4764*
10	3.86*	.5468*
11	4.87*	.4412*
12	4.61*	.4486*
13	3.04*	.4282*
14	4.05*	.3934*
15	4.56*	.4199*
16	2.94*	.3000*
17	3.75*	.4281*
18	2.03*	.3397*
19	3.04*	.3594*
20	4.08*	.3734*

ภาคผนวก ง

แบบวัดและแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจสัมพันธภาพของบิดามารดาที่มีต่อบุตร

ชื่อ (บิดา/มารดา).....นามสกุล.....

อายุ.....ปี จบการศึกษา..... อาชีพ.....

ชื่อบุตร (ค.ช./ค.ญ.).....นามสกุล.....

อายุ.....ปี กำลังเรียนอยู่ชั้น...../.....

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเกี่ยวกับสัมพันธภาพที่ท่านมีต่อบุตร ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะแต่ละท่านย่อมมีการปฏิบัติต่อบุตรที่แตกต่างกันของแต่ละครอบครัว ประการสำคัญขอให้ท่านเลือกคำตอบที่เป็นการตอบตรงกับสภาพตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้นจำนวน 20 ข้อ และมีคำตอบที่ท่านเลือกการตอบที่ตรงกับสภาพตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อคำตอบที่เป็นการตอบของท่านเพียงข้อเดียว และกรุณาตอบทุกข้อ

ตัวอย่าง

สถานการณ์ "ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "หนูไม่อยากกินข้าว หนูอยากกินก๋วยเตี๋ยว" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า.....

ก. อยากจะกินก๋วยเตี๋ยวหรือจ๊ะ

ข. เอาไว้พรุ่งนี้ก่อน ค่อยกินก๋วยเตี๋ยวกันนะ

ค. วันนี้กินข้าวก่อนนะจ๊ะ แล้วพรุ่งนี้ค่อยกินก๋วยเตี๋ยวกัน

แบบสำรวจสัมพันธภาพของบิดามารดาที่มีต่อบุตร

จงเลือกการตอบที่ตรงกับตัวท่าน ตามความเป็นจริง แล้วกากบาท (X) หน้าข้อ
คำตอบนั้น

1. ถ้าลูกพูดว่า "หนูเรียนไม่เก่ง... พ่อกับแม่เลยไม่รักหนูเลยใช่ไหม" ท่านใน
ฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
 - ก. หนูไม่สบายใจ... กลัวว่าพ่อแม่จะไม่รัก
 - ข. รู้อย่างนั้นแล้ว... ทำไมหนูถึงไม่พยายามเรียนให้เก่ง ๆ ละ!
 - ค. หนูเรียนไม่เก่ง เลยคิดว่าพ่อแม่ไม่รัก
2. ถ้าลูกพูดว่า "วันนี้หนูไม่อยากไปโรงเรียนเลย" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบ
ลูกว่า...
 - ก. ลูกอยากขาดโรงเรียนหรือ
 - ข. ถ้าหนูไม่ไปโรงเรียน หนูจะสอบตกนะซิจ๊ะ!
 - ค. ลูกเป็นยังไง ! วันนี้ถึงไม่อยากไปโรงเรียน
3. ถ้าลูกพูดว่า "ช่วยสอนการบ้านหนูหน่อย หนูทำไม่ได้" ท่านในฐานะพ่อแม่
จะตอบลูกว่า...
 - ก. ลูกทำไม่ได้หรือลูก
 - ข. มันยากใช่ไหมจ๊ะ! หนูถึงทำไม่ได้
 - ค. ถ้าหนูตั้งใจเรียนจริง ๆ หนูก็คงจะทำการบ้านได้เอง
4. ถ้าลูกบอกกับท่านถึงงานบ้านที่ท่านมอบหมายให้ทำ... เป็นหน้าที่ประจำว่า...
"หนูไม่อยากเป็นคนทำหน้าที่นี้อีกต่อไปแล้ว" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบ
ลูกว่า...
 - ก. หนูรู้สึกยังไงหรือจะกับหน้าที่อันนี้ เล่าให้พ่อกับแม่ฟังได้ไหมจ๊ะ
 - ข. มันเป็นที่ของหนูนี่... หนูก็ต้องทำซิจ๊ะ!
 - ค. หนูคงรู้สึกเบื่อกับการทำหน้าที่นี้แล้วนะ ใช่ไหมจ๊ะ

5. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "หนูทาดินสอแต่งใหม่หายไปแล้ว" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- อ้าว! หายไปแล้วหรือลูก
 - หนูกลัวว่า...แม่จะว่าหนูเรอะ ไม่เป็นไรหรอกจ๊ะ!
 - เมื่อใช้เสร็จแล้ว หนูควรเก็บใส่กระเป๋าเลยรู้ไหม จะได้ไม่หาย
6. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "ไปโรงเรียนวันนี้ เพื่อน ๆ เขาแกล้งหนูนะแม่" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- เพื่อนเขาแกล้งลูกแล้วลูกเป็นยังไงบ้าง
 - รึโดนเพื่อนแกล้งเรอะจ๊ะ!
 - ต่อไปหนูก็อย่าไปเล่นกับเขาอีกนะ รู้ไหม
7. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "หนูก็ตีกับเพื่อน ๆ...แต่ทำไมเพื่อน ๆ เขาถึงไม่ยอมมาให้หนูเล่นด้วยก็ไม่รู้" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- หนูอยากเล่นกับเพื่อน ๆ วิชาไหนลูก
 - แม่รู้ว่าหนูเสียใจมากที่ตีกับเขา แต่เขาไม่ตีตอบ
 - ถ้าเขาไม่ยอมให้เราเล่น เราก็อย่าไปเล่นกับเขาสิลูก
8. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "แม่จำ...หนูขอตั้งชื่อขนมหน่อย" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- หนูขอตั้งชื่อแม่หรือ
 - หนูอยากกินขนมหรือลูก
 - เดี๋ยวแม่ไปซื้อให้เองดีกว่า
9. ถ้าท่านพูดกับลูกว่า "ไปนอนได้แล้วนะลูก...พรุ่งนี้หนูต้องไปโรงเรียน" ลูกตอบท่านว่า... "เดี๋ยว...หนูขอคุณหญิงเรื่องนี้จบก่อน" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- หนังสือกำลังสนุกอยู่ ลูกยังไม่อยากไปนอน
 - หนูยังไม่อยากไปนอน
 - ไม่ได้! แม่บอกให้ไปนอนก็ต้องนอน เดี่ยวตื่นสายไปโรงเรียนไม่ทัน

10. เมื่อลูก ทำแก้วแตกแตก ท่านในฐานะพ่อแม่จะพูดกับลูกว่า...
- ก. ลูกตกใจมากไหม เจ็บไหมลูก
 - ข. ลูกทำแก้วแตกเรอะลูก
 - ค. คราวหลังจะหยิบจะทำอะไร ระวังด้วยนะลูก
11. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "แม่ครับ...ผมขอไปเที่ยวกับเพื่อนหน่อยนะ" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- ก. ลูกอยากไปเที่ยวกับเพื่อน
 - ข. หนูควรจะอยู่บ้านช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านบ้าง
 - ค. ลูกรักเพื่อน อยากไปเที่ยวกับเพื่อน
12. ถ้าท่านพูดกับลูกว่า "แม่ไม่ชอบให้หนูไปเล่นที่บ้านคนอื่นเลยรู้มั๊ย ทีหลังหนูอย่าไปนะ" ลูกตอบท่านว่า "ไม่เห็นเป็นไรเลยนี่ เขาก็ไม่ได้ว่าอะไรหนูซักหน่อย" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- ก. ลูกรู้สึกพอใจที่ไปเล่นบ้านเขา และเขาไม่ว่าอะไร
 - ข. ไปเล่นบ้านเขา มันดียังไง
 - ค. ทำไมไม่เชื่อที่แม่พูดเลยนะ
13. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "แม่จำ...เทอมนี้หนูสอบตกจ๊ะ" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- ก. ตกทุกวิชาไหมลูก
 - ข. ลูกเสียใจมากไหม
 - ค. ต่อไปก็ขยันหน่อย
14. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "พ่อจำ...วันนี้หนูถูกครูตี" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- ก. ครูตีลูกเรอะ!
 - ข. uhn...เจ็บมากไหม พ่อดูหน่อยซิ
 - ค. ให้อครูตีนะดีแล้ว จะได้เก่ง ๆ

15. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "แม่จ๋า...หนูหกล้ม เจ็บจังเลย" ท่านในฐานะพ่อ
แม่จะตอบลูกว่า...
- หนูไปหกล้มตรงไหนจ๊ะ
 - เจ็บมากไหมลูก มาให้แม่ดูซิ
 - เดินยังไง ไม่รู้จักระวัง
16. ถ้าท่านพูดกับลูกว่า "ถ้าหนูดีขึ้นพ่อกับแม่จะให้หนูไปอยู่กับยาย ช่วยดูแล
ยายนะ" ลูกตอบท่านว่า "ไม่เอาหรอก...หนูไม่ไปหรอก หนูจะอยู่กับพ่อ
แม่" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- แม่เข้าใจ หนูอยากอยู่กับพ่อแม่มากกว่านะ
 - หนูไม่อยากไปอยู่กับยายนะจ๊ะ
 - อ้าว! แล้วใครจะดูแลยายล่ะ เราต้องรู้จักกตัญญู
17. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "ทำไม...พ่อกับแม่ไม่เห็นกอดหนูบ้างเลย" ท่าน
ในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- หนูจะรู้สึกดี ถ้าพ่อกับแม่กอด
 - จะให้พ่อกับแม่กอดหนูหรือ
 - หนูควรจะเป็นเด็กดี แล้วก็ทำตัวให้น่ารักไว้
18. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "แม่จ๋า น้องชอบเอาของเล่นของหนูไป" ท่านในฐานะ
พ่อแม่จะตอบลูกว่า...
- ลูกไม่อยากทำให้ใครเอาของไปเล่นนะลูกนะ
 - น้องแย่งหนูไปเล่นหรือ
 - ลูกไม่ควรหวงของเล่นนะ
19. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "แม่จ๋า หนูกินข้าวไม่หมด" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบ
ลูกว่า...
- อืมแล้วก็พอก่อนก็ได้ลูก
 - ลูกอืมแล้วหรือ
 - พยายามกินให้หมดนะลูก เสียตายของ

20. ถ้าลูกบอกกับท่านว่า "เวลาครูเรียกให้หนูตอบที่ครูถาม...เมื่อหนูตอบผิดที่
ไร...เพื่อน ๆ เขาก็หัวเราะหนูทุกทีเลย หนูไม่ชอบให้พวกเขาหัวเราะ
หนูเลย" ท่านในฐานะพ่อแม่จะตอบลูกว่า...

ก. หนูไม่ชอบให้เขาหัวเราะหนู

ข. เพื่อน ๆ ของหนูนิสัยไม่ดี

ค. หนูไปสนใจเขาทำไม เขาอยากจะหัวเราะก็ให้เขาหัวเราะไปสิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสอบถามประเมินโครงการฝึกอบรม

ชื่อ.....

1. ผู้นำการฝึก.....

.....

2. เนื้อหาที่จัดขึ้น.....

.....

3. วิธีการฝึก.....

.....

4. เวลาที่ใช้.....

.....

5. สถานที่.....

.....

6. จำนวนผู้เข้ารับการฝึก.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับ การฝึกปฏิบัติสัมพันธ์แบบสร้างสรรค์ในครั้งนี้คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

รูปแบบการฝึกปฏิสัมพันธ์แบบโทนิค-ท็อกซิก สำหรับบิดามารดา
ในโครงการสอนเด็กเรียนช้า โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม
จำนวน 6 ครั้ง ๆ ละ 3 ช.ม.

ครั้งที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการฝึก

1. ได้ทราบขอบเขตและแนวทางของรูปแบบการฝึกปฏิสัมพันธ์แบบโทนิค-ท็อกซิก (Tonic-Toxic Interaction)
2. ได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัว ความหมายของครอบครัวและลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างระหว่างบิดามารดากับบุตรโดยทั่วไป
3. ได้ทราบความต้องการพื้นฐานของมนุษย์การสื่อสารและสาระของการสื่อสาร

วิธีดำเนินการ

1. ผู้นำการฝึกกล่าวต้อนรับผู้เข้ารับการฝึก
2. ผู้นำการฝึกให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนได้แนะนำตนเองให้กลุ่มรู้จัก และสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน โดยผู้นำการฝึกเอื้ออำนวยให้เกิดความคุ้นเคยต่อกัน
3. ผู้นำการฝึก กล่าวสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการจัดรูปแบบการฝึกปฏิสัมพันธ์ในครั้งนี้อย่างรวมทั้งระยะเวลา จำนวนครั้ง และวันเวลาที่กำหนดไว้
4. ผู้นำการฝึก กล่าวถึงเรื่องครอบครัว ความหมายของครอบครัวและลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร โดยทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นพื้นฐานของความเข้าใจร่วมกัน (โดยใช้วิธีการบอกบรรยายประกอบการซักถามและยกตัวอย่าง)
5. ผู้นำการฝึก อธิบายถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การสื่อสารสาระของการสื่อสาร (โดยใช้วิธีการบรรยายประกอบการซักถาม และยกตัวอย่าง)

ตัวอย่าง)

6. ให้ผู้รับการฝึก เขียนบอกถึงความรู้สึกของตนแต่ละคน ในหัวข้อ
ว่า "อยู่ด้วยกัน...ฉันอยากให้ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร..."

7. ผู้นำการฝึกสรุปและกล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
ทุกคน

8. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคน นึกถึงตัวอย่างในชีวิตของแต่ละคนว่า
"มีเหตุการณ์ใดบ้างในชีวิตของตนที่ได้ตอบสนองความต้องการของบุตร และเกิด
ผลอะไรบ้างกับบุตร" และ "มีเหตุการณ์ใดบ้างที่ไม่ได้ตอบสนองความต้องการ
นั้นของบุตรและเกิดผลอะไรบ้างกับบุตร" (ให้ผู้รับการฝึกเล่าทีละคน)

9. ผู้นำการฝึก สรุปถึงการตอบสนองของบิดามารดาและผลที่เกิด
ขึ้นจากการตอบสนองแบบนั้น เป็นพื้นฐานความเข้าใจถึงผลของลักษณะพฤติกรรม
ที่มีต่อกัน

10. ให้การบ้านแก่ผู้รับการฝึก ปล่อยให้สังเกตตัวบุตรเมื่อได้ให้การ
ตอบสนองที่เห็นคุณค่ากับบุตร ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุตรเป็นอย่างไรบ้าง และ
บรรยากาศในครอบครัวเป็นอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 2

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการฝึก

1. ไปได้เข้าใจถึงภาวะที่ก่อให้เกิดการมีบุคลิกภาพแบบรทนิค (สร้างสรรค์) และแบบท็อคซิค (ทำลาย)
2. ไปได้ทราบถึงลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพแบบรทนิค (สร้างสรรค์) และลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพแบบท็อคซิค (ทำลาย)
3. ไปได้เข้าใจถึงการสื่อปฏิสัมพันธ์แบบรทนิค และการสื่อปฏิสัมพันธ์แบบท็อคซิค

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนเล่าถึงการบ้านที่ได้ทำแล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
2. ผู้นำการฝึกกล่าวบรรยายทบทวนเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก เนื้อหาสาระของความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การสื่อสารและสาระของการสื่อสาร (โดยใช้วิธีการบรรยายประกอบการซักถามและยกตัวอย่าง)
3. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนเขียนถึงความรู้สึกของตนในหัวข้อ "เมื่อได้รับความรักและการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น และเมื่อไม่ได้รับความรักและการไม่เห็นคุณค่าจากผู้อื่นของตน มีผลต่อบัจจัยต่าง ๆ 10 ประการที่กำหนดไว้ให้อย่างไร"
4. ผู้นำการฝึกกล่าวสรุปถึงความรู้สึกที่ผู้รับการฝึกแต่ละคน เขียนบอกถึงความรู้สึกของตน และกล่าวโยงให้เห็นถึงลักษณะของบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นของบุคคล เมื่อเขาได้รับและไม่ได้รับความรัก และการเห็นคุณค่า ในการตอบสนองจากบุคคลอื่น
5. ผู้นำการฝึกบรรยายเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์แบบรทนิคและปฏิสัมพันธ์แบบท็อคซิค (โดยใช้วิธีการบรรยายประกอบการซักถามและยกตัวอย่าง)
6. ให้นักเรียนแก่ผู้รับการฝึก ฝึกการสื่อปฏิสัมพันธ์แบบรทนิค (สร้างสรรค์) กับบุตรและสมาชิกในครอบครัว

ครั้งที่ 3

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการฝึก

1. ได้มีทักษะในการฝึกการสื่อสารสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์)
2. ได้เปรียบเทียบและแสดงความรู้สึกของตนเมื่อได้รับการสื่อสารสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์) และสื่อสารสัมพันธ์แบบท็อคซิก (ทำลาย)
3. ได้แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นร่วมกันถึงภาวะที่เป็นลักษณะที่โรติก (สร้างสรรค์) และลักษณะการสื่อสารสัมพันธ์ของตนที่ได้ปฏิบัติต่อบุตรในชีวิตประจำวันว่าสอดคล้องต่อกันหรือไม่อย่างไร

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนเล่าถึงการบ้านที่ได้ทำแล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
2. ผู้นำการฝึกกล่าวบรรยายทบทวนเกี่ยวกับสื่อสารสัมพันธ์แบบโรติกและสื่อสารสัมพันธ์แบบท็อคซิก
 - * 3. ให้ผู้รับการฝึกทุกคน ฝึกการสื่อสารสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์) และแบบท็อคซิก (ทำลาย) โดยให้ผู้รับการฝึกคิดสถานการณ์ขึ้นเองจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตน ให้ผู้รับการฝึกจับคู่กัน ผลัดกันเป็นแม่และลูก แสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยแต่ละคนจะฝึกการสื่อสารสัมพันธ์ทั้ง 2 แบบ คือ แบบโรติก (สร้างสรรค์) และแบบท็อค-ซิก (ทำลาย) สลับกันไป (ขณะผู้เข้ารับการฝึกแต่ละคู่แสดงได้มีการบันทึกภาพไว้ด้วยเทปบันทึกภาพ (V.D.O.)
 4. เมื่อผู้รับการฝึกคู่หนึ่ง ๆ แสดงบทบาทสมมติแล้ว
 - 4.1 ผู้นำการฝึกและผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกของตนให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้แสดงเป็นแม่
 - 4.2 เปิดโอกาสให้ผู้แสดงเป็นแม่ซักถามหลังจากได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ แล้ว
 - 4.3 ผู้นำการฝึกให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้แสดง
 5. ให้การบ้านแก่ผู้รับการฝึก โดยให้นำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ครั้งนี้กลับไปฝึกใช้การสื่อสารสัมพันธ์แบบโรติกกับบุตรและสมาชิกในครอบครัว

ครั้งที่ 4 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการฝึก

1. ได้สำรวจบุคลิกภาพ กริยาท่าทาง น้ำเสียง ก่ารพูด ความเข้าใจในความหมายของสารสื่อที่บุคคลได้บอกกล่าว' และการใช้การตอบสนองของตนต่อบุคคลอื่น ด้วยข้อมูลที่ย้อนกลับ
2. ได้มีทักษะในการฝึกการปฏิสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์)
3. ได้แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นร่วมกัน

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนเล่าถึงการบ้านที่ได้ทำ แล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
2. ให้ผู้นำการฝึกกล่าวนำเรื่องการฝึกปฏิบัติของผู้รับการฝึกในครั้งที่แล้ว จากนั้นให้ผู้แสดงดูเทปบันทึกภาพของตนจากเทปบันทึกภาพ (V.D.O.) ที่ได้บันทึกไว้จากครั้งที่แล้ว เพื่อสำรวจตนเองร่วมกับผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ ที่ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้แสดง โดยผู้นำการฝึกคอยให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

* 3. ให้ผู้รับการฝึกทุกคน ฝึกทักษะการปฏิสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์) โดยให้ผู้รับการฝึกคิดสถานการณ์ขึ้นเองจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตน ให้ผู้รับการฝึกจับคู่ ผัดกันเป็นแม่และลูกสลับคู่กันไป แสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยแต่ละคนจะฝึกการใช้ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์) (ขณะผู้รับการฝึกแต่ละคู่แสดงได้มีการบันทึกภาพไว้ด้วยเทปบันทึกภาพ (V.D.O.) เช่นเดียวกับในครั้งที่แล้ว

4. เมื่อรับการฝึกคู่หนึ่ง ๆ แสดงบทบาทสมมติแล้ว
 - 4.1 ผู้นำการฝึกและผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกของตนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้แสดง เป็นแม่
 - 4.2 เปิดโอกาสให้ผู้แสดงซักถามหลังจากให้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ แล้ว
 - 4.3 ผู้นำการฝึกให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้แสดง
5. ให้การบ้านแก่ผู้รับการฝึก โดยให้นำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี กลับไปฝึกใช้การสื่อปฏิสัมพันธ์แบบโรติกกับบุตรและสมาชิกในครอบครัว

ครั้งที่ 5 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการฝึก

1. ได้สำรวจบุคลิกภาพ ลักษณะกริยา ท่าทาง น้ำเสียง การพูด ความเข้าใจในความหมายของสารสื่อที่บุคคลได้บอกกล่าวและการใช้การตอบสนองของตนต่อบุคคลอื่นด้วยข้อมูลย้อนกลับ
2. ได้มีทักษะในการฝึกปฏิบัติปฏิสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์)
3. ได้แสดงความรู้สึกละและความคิดเห็นร่วมกัน

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนเล่าการบ้านที่ได้ทำแล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
2. ผู้นำการฝึกกล่าวนำเรื่องการฝึกปฏิบัติของผู้รับการฝึกในครั้งที่แล้ว จากนั้นให้ผู้แสดงดูเทปบันทึกภาพของตน จากเทปบันทึกภาพ (V.D.O.) ที่ได้บันทึกเทปไว้จากครั้งที่แล้ว เพื่อสำรวจตนเองร่วมกับผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ ที่ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้แสดง โดยมีผู้นำการฝึกคอยให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

* 3. ให้ผู้รับการฝึกทุกคน ฝึกทักษะการปฏิสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์) โดยให้ผู้รับการฝึกคิดสถานการณ์ขึ้นเองจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตน ให้ผู้รับการฝึกจับคู่ ผลัดกันเป็นแม่และลูกสลับกันไป แสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยแต่ละคนจะฝึกการมีปฏิสัมพันธ์แบบโรติก (สร้างสรรค์) (ขณะผู้รับการฝึกแต่ละคู่แสดงได้มีการบันทึกภาพไว้ด้วยเทปบันทึกภาพ (V.D.O.) เช่นเดียวกันในครั้งที่แล้ว

4. เมื่อผู้รับการฝึกคู่หนึ่ง ๆ แสดงบทบาทสมมติแล้ว
 - 4.1 ผู้นำการฝึกและผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น และแสดงความรู้สึกของตน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้แสดงเป็นแม่
 - 4.2 เปิดโอกาสให้ผู้แสดงซักถามหลังจากให้ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ แล้ว
 - 4.3 ผู้นำการฝึกให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้แสดง

5. ให้การบ้านแก่ผู้รับการฝึก โดยให้หาความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ กลับไปฝึกการสื่อปฏิสัมพันธ์แบบโรติกกับบุตรและสมาชิกในครอบครัว

ครั้งที่ 6

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับการฝึก

1. ได้สำรวจบุคคลิกภาพ ลักษณะกริยา ท่าทาง น้ำเสียง การพูด ความเข้าใจในความหมายของสารสื่อ ที่บุคคลได้บอกกล่าวและการใช้การตอบสนองของตนต่อบุคคลอื่นด้วยข้อมูลย้อนกลับ
2. ได้ทบทวนและสรุปเนื้อหาสาระที่เรียนรู้อาทั้งหมด

วิธีดำเนินการ

1. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนเล่าการบ้านที่ได้ทำ แล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
2. ผู้นำการฝึกกล่าวนำเรื่องการฝึกปฏิบัติของผู้รับการฝึกในครั้งที่แล้ว จากนั้นให้ผู้แสดงดูเทปบันทึกภาพของตน จากเทปบันทึกภาพ (V.D.O) ที่ได้บันทึกภาพไว้จากครั้งที่แล้ว เพื่อสำรวจตนเองร่วมกับผู้รับการฝึกคนอื่น ๆ ที่ช่วยกันแสดงความคิดเห็นให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้แสดง โดยมีผู้นำการฝึกคอยให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข
3. ให้ผู้รับการฝึกช่วยกันเล่าทบทวนและสรุปเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมรับการฝึกปฏิบัติมาตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งนี้ รวมทั้งแสดงความคิดเห็นและประโยชน์ที่แต่ละคนได้รับ
4. ให้ผู้รับการฝึกแต่ละคนตอบแบบวัดสัมพันธภาพของบิดามารดาที่มีต่อบุตรและตอบแบบสอบถามประเมินโครงการฝึกอบรม
5. ผู้นำการฝึกกล่าวขอบคุณผู้รับการฝึก

กิจกรรมตอบคำถามจากขั้นตอนของการดำเนินการฝึกในครั้งที่ 1 ในหัวข้อ "อยู่ด้วยกัน...ฉันอยากให้ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร" จากคำตอบของผู้เข้ารับการฝึก ผลที่ออกมารวบรวมได้ 16 ประการ คือ

1. เป็นมิตรกับเรา
2. มีความปรารถนาดีต่อเรา
3. อยากให้ได้รักมาก ๆ
4. เป็นเพื่อน
5. สามัคคีปรองดองกัน
6. ไม่รังเกียจเรา
7. อบอุนใจ
8. มีมนุษยสัมพันธ์
9. เข้าใจเรา
10. ให้เขาดีกับเรา
11. พูดจาดี ๆ กับเรา
12. มีความจริงใจ
13. มีความรู้สึกที่ดี ๆ
14. พอใจตัวเรา
15. รักเรา
16. รับฟังสิ่งที่เราพูด

ข้อสรุป 10 ประการ จากความรู้สึกของผู้เข้ารับการฝึกที่เขียนนอกจากความรู้สึก เมื่อได้รับความรักและการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น และ เมื่อไม่ได้รับความรัก และการไม่เห็นคุณค่าจากผู้อื่นของตน ดังต่อไปนี้

ปัจจัย	เมื่อได้รับความรักและการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น	เมื่อไม่ได้รับความรักและการไม่เห็นคุณค่าจากผู้อื่น
1. อารมณ์/จิตใจ	อารมณ์เย็น/สบายใจ/ดีใจมาก จิตใจสบาย/จะดีมาก/อารมณ์ เย็นลง/อารมณ์ดี	หงุดหงิด/ไม่มีแรง/ไม่ดี ขุ่นมัว/เสียใจ/ไม่พอใจ/รู้สึก ไม่ดี
2. กำลังใจ/กาย	ดีมาก/ทำให้มีกำลังที่จะต่อสู้ สบายกาย/สบายใจมาก/จะดี ทั้งกายและใจ ดีขึ้น/	ท้อแท้/หมดกำลังใจ/เสียใจไม่ อยากทำ/อ่อนใจ/เสียใจไม่มี แรงต่อไป
3. ความรู้สึกต่อตนเอง	เห็นความผิดของตนเอง/เป็น คนมีค่า/ดี/อยากทำอะไรที่เป็น ประโยชน์/มีกำลังใจ/ดีใจมาก	เอาตนเองเป็นใหญ่/ไม่มีค่า เลย/ไม่ดี/ไม่อยากทำในสิ่งที่ ดี/น้อยใจ/เสียใจ/ไม่อยาก คบใคร
4. ความรู้สึกต่อคนอื่น	เป็นมิตร/เขาเป็นคนดี/อบอุ่น ดีใจมาก/พอใจ/รักเขา/เรา ยิ้มสดใส	ไม่อยากคบใคร/ไม่ดีเลย/ท้อ ถอย/เสียใจมาก/ไม่พอใจไม่ อยากคบ/ผิดหวัง/รู้สึก เกรียด
5. ความรู้สึกต่อสังคม	อยากพูดดี/อยากอยู่ในสังคมนั้น พอใจมาก/สดใส/ดีขึ้นพอสม- ควร/ดีใจกับตัวเราเอง	ไม่อยากอยู่ในสังคมนั้น/ไม่สน ใจ/เสียใจนิดหน่อย/หมดกา ลังใจ/เสียใจ/ไม่สบายใจ
6. ความรู้สึกต่อโลก	มองโลกในแง่ดี/สวยงาม/โลก นี้น่าอยู่/สดใส/พอใจ/ดี/สดชื่น	ไม่สดใส/น่าเบื่อหน่าย/ เจ็บเหงา/ไม่อยากอยู่ใน โลกนี้/หดหู่/ไม่ดี
7. ความคิด	อยากทำงาน/อยากทำในสิ่งนั้น คิดดี/เห็นโลกสดใส/ดีใจ/สุขุม	คิดมาก/น้อยใจ/กลัวใจ/เบื่อ หน่าย/หมดกำลังใจ/เสียใจ

ปัจจัย	เมื่อได้รับความรักและการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น	เมื่อไม่ได้รับความรักและการไม่เห็นคุณค่าจากผู้อื่น
8. การทำงาน	มีกำลังใจ/อยากทำ/ก็เพื่อลูก รู้สึกชื่นใจ/มีความสุข/ก็ดี/ ทำงานได้ดี/พอใจ	ทำไปวัน ๆ/เบื่อหน่าย/ไม่มี กำลังใจ/หนักใจ/ไม่อยากทำต่อ ไป/หงุดหงิดไม่สบายใจทำไปก็
9. การอยู่ร่วมกัน	เข้าใจกัน/มีความสุข/ราบรื่นดี มีความสุข/รับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน/มีความอบอุ่น/ ดีใจ	ไม่สนใจกัน/เบื่อหน่าย/ไม่ดี เลย/ไม่อยากอยู่ด้วย/หงุด หงิด/เสียใจ/ไม่สบายใจใน ครอบครัว
10. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	อบอุ่น/ดี ราบรื่น/ดี/สุขสบาย สุขสบายดีมาก	เย็นชา/แข็ง/ขัดแย้ง/ไม่มี ความสุข/แตกแยก/เสียใจ/ ไม่สบายใจ/ห่างเหินเกินไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลของการ ได้รับ และ ไม่ได้รับ การตอบสนองต่อความต้องการของบุคคล

เหตุการณ์	ผลที่เกิด เมื่อ <u>ได้รับ</u> การตอบสนอง	ผลที่เกิดขึ้น เมื่อ <u>ไม่ได้รับ</u> การตอบสนอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวบดินชกา จีรพรชัย เกิดวันที่ 3 พฤษภาคม 2499 ที่จังหวัดนครนายก สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เมื่อปีการศึกษา 2526 เข้ารับราชการที่ โครงการสอนเด็กเรียนช้า โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย